

30 Απριλίου, 1992

[ΠΙΚΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΛΕΥΚΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ,

Αιτητής,

v.

ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΠΡΟΣΟΔΩΝ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 547/90).

5 Αναθεωρητική Έφεση — Παράταση προθεσμίας καταχώρησης — του
χρονικού πλαισίου για την άσκηση της — Η Δ.35, θ.2 και η
νομολογία — Άγνοια των δικονομικών κανόνων δεν θεμελιώνει
λόγο για παρέκκλιση από αυτούς — Συμφωνία των διαδικών για
10 παράταση χρόνου δεν δεσμεύει το Δικαστήριο — Ανάλυση των
νομολογιακών προσεγγίσεων: *Niki Chr. Georghiou v. Republic*
σε αντιδιαστολή προς την *Branco Salvage Ltd. v. Republic* —
Αμέλεια ή παράλειψη του νομικού συμβούλου του αιτητή μπορεί
να αποτελέσει λόγο για την παράταση του χρόνου και στον τομέα
της αναθεωρητικής δικαιοδοσίας.

15 Το Ανώτατο Δικαστήριο εξέτασε αίτημα αναβίωσης του
δικαιώματος προς άσκηση εφέσεως κατ' απορριπτικής αποφάσεως
του Δικαστηρίου, επί προσφυγής του αιτούντος, μετά την
παρέλευση της προθεσμίας των έξι εβδομάδων.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την αίτηση,
αποφάσισε ότι:

- 20 1. Η άγνοια των δικονομικών κανόνων, όπως και του δικαίου,
δεν θεμελιώνει λόγο για παρέκκλιση από αυτούς. Το
τεκμήριο για τη γνώση του δικαίου είναι συνυφασμένο με

την ευνομία στην Πολιτεία.

2. Η συμφωνία των διαδικιών για την ύπαρξη των προϋποθέσεων για την παράταση του χρόνου, δεν δεσμεύει το Δικαστήριο, ούτε το απαλλάσσει από το καθήκον να διαπιστώσει αν συντρέχουν καλοί λόγοι για την παράταση του χρόνου. Η τήρηση των προθεσμιών για τη λήψη των προβλεπόμενων από τους θεσμούς δικαστικών μέτρων, είναι κεφαλαιώδους σημασίας για την καλή απονομή της δικαιοσύνης. Η Δ.35, θ.2, που ορίζει το χρονικό πλαίσιο για την άσκηση έφεσης, ρητά προβλέπει το ενδεχόμενο παράτασης του καθοριζόμενου χρόνου. Ευχέρεια για παράταση των χρονικών προθεσμιών που προβλέπουν οι θεσμοί, παρέχεται και από τη Δ.57, θ.2.
- Οι θεσμοί δεν καθορίζουν τα κριτήρια βάσει των οποίων ασκείται η διακριτική ευχέρεια του δικαστηρίου να παρατείνει τις θεσμικές προθεσμίες. Πότε τα συμφέροντα της δικαιοσύνης δικαιολογούν παρέκκλιση, δεν μπορεί να προσδιοριστεί εκ των προτέρων. Στη *Niki Chr. Georghiou v. Republic* το Εφετείο σε ολομέλεια, έκρινε ότι η διακριτική ευχέρεια του δικαστηρίου για την παράταση του χρόνου, είναι απόλυτα ελεύθερη. Η άσκησή της συναρτάται με τα γεγονότα της συγκεκριμένης υπόθεσης. Αφειρητά για την κρίση τους αποτελεί η αρχή ότι η τήρηση των δικονομικών κανόνων είναι προς το δημόσιο συμφέρον. Το Εφετείο έκρινε ότι αμέλεια ή παράλειψη δικηγόρου, μπορεί, εύλογα με τη φύση και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες εκδηλώνεται, να αποτελέσει λόγο για την παράταση της προθεσμίας για την υποβολή έφεσης. Η *Georghiou* συγκρούεται εκ πρώτης όψεως με την *Branco Salvage Ltd. v. Republic*. Ο λόγος (*ratio*) για την απόρριψη της αίτησης σ' εκείνη την υπόθεση, για την παράταση του χρόνου για την υποβολή έφεσης, ήταν σύνθετος.
3. Υπό το φως της νομολογίας, αμέλεια ή παράλειψη νομικού συμβούλου του αιτητή, μπορεί να αποτελέσει λόγο για την παράταση του χρόνου και στον τομέα της αναθεωρητικής δικαιοδοσίας. Κατά πόσο παρέχεται έρεισμα στη συγκεκριμένη περίπτωση για την παράταση, εξαρτάται από τη φύση της και τα γεγονότα που τη στοιχειοθετούν (την παράλειψη ή αμέλεια).

Μετά από εξέταση των λόγων οι οποίοι έχουν προβληθεί

υπό το πρίσμα των αρχών που διέπουν την άσκηση της διακριτικής μου ευχέρειας, κρίνω ότι δεν δικαιολογείται η παράταση του χρόνου.

5

Η αίτηση απορρίπτεται.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

10

Georghiou v. Republic (1968) 1 C.L.R. 411·

Branco Salvage Ltd. v. Republic (1967) 3 CLR 213·

Cyprian Seaway Agencies v. Republic (1981) 3 C.L.R. 271·

15

I. & A. Φιλίππου ν. Δημοκρατίας (1989) 3(Δ) Α.Α.Δ. 2385·

Lavar Shipping Co. Ltd. ν. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 1635.

Αίτηση.

20

Αίτηση από τους δικηγόρους του αιτητή για παράταση του χρόνου για την υποβολή έφεσης.

25

N. Παπαευσταθίου, για τον αιτητή.

Γ. Λαζάρου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους καθ' ων η αίτηση.

30

Cur. adv. vult.

Ο Δικαστής κ. Πικής ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση.

35

ΠΙΚΗΣ, Δ.: Στις 30/12/91 εκδόθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου στην προσφυγή του αιτητή, Αρ. 547/90, που στρεφόταν εναντίον απόφασης των φορολογικών Αρχών που τον αφορούσε. Η προσφυγή απορρίφθηκε. Όπως αναγράφεται στο πρακτικό του Δικαστηρίου της ίδιας ημέρας, η απόφαση απαγγέλθηκε στην παρουσία του δικηγόρου του αιτητή. Βάσει του περί Εφέσεων (Αναθεωρητική Δικαιοδοσία) Διαδικαστικού Κανονισμού του Ανωτάτου Δικαστηρίου του 1964 και Δ.35, θ.2 των Θεσμών Πολιτικής Δικονομίας, η απόφαση μπορούσε να εφεσιβληθεί μέσα σε έξι εβδομάδες. Ο χρόνος παρήλθε

40

(11/2/92) χωρίς να ασκηθεί έφεση. Με αίτηση των δικηγόρων του αιτητή, "Τάσσος Παπαδόπουλος & Σία" (οι ίδιοι δικηγόροι (συνεταιρισμός) που τον εκπροσώπησαν και κατά την ακρόαση της προσφυγής), υποβλήθηκε αίτηση για την παράταση του χρόνου για την υποβολή έφεσης. Οι λόγοι της καθυστέρησης εξηγούνται στην ένορκη ομολογία του δικηγόρου Νίκου Παπαευσταθίου, του μέλους του συνεταιρισμού που εκπροσώπησε τον αιτητή κατά την ακρόαση της προσφυγής, και τον οποίο ο αιτητής αναζήτησε, όπως συνάγεται από την ένορκη δήλωση για να του δώσει οδηγίες να υποβάλει έφεση. 5 10

Μόνο μερικά από τα γεγονότα τα οποία εκτίθενται στην ένορκη ομολογία πηγάζουν από ίδια γνώση του ομνειόντα. Τα γεγονότα αυτά είναι - 15

(1) Η απόφαση της 30/12/91 κοινοποιήθηκε στον αιτητή μετά την έκδοσή της. 20

(2) Όταν ο αιτητής είχε άμεση τηλεφωνική επικοινωνία μαζί του, σε σχέση με την καταχώρηση της έφεσης, διαπιστώθηκε ότι ο χρόνος για την υποβολή της είχε παρέλθει. 25

Η προέλευση των πληροφοριών για τα άλλα γεγονότα για τα οποία δεν είχε άμεση γνώση, τα οποία παρατίθενται στην ένορκη δήλωση, δεν προσδιορίζεται. Συνάγεται όμως ότι οι πληροφορίες αυτές προήλθαν από τον αιτητή και τη γραμματέα του κ. Παπαευσταθίου. Τα γεγονότα αυτά είναι, ότι - 30

(α) ο αιτητής, πριν αποφασίσει να υποβάλει έφεση, αναζήτησε τη συμβουλή των ελεγκτών του, 35

(β) μετά την ολοκλήρωση των διαβουλεύσεων, επικοινωνήσε με το γραφείο του κ. Παπαευσταθίου για να ζητήσει τη συμβουλή του σχετικά με την υποβολή έφεσης, αλλά δεν κατέστη δυνατή η επικοινωνία μεταξύ τους λόγω της απουσίας του στο εξωτερικό. Η ημερομηνία της τηλεφωνικής αυτής επικοινωνίας δεν καθορίζεται. 40

(γ) Την πρώτη εβδομάδα του Φεβρουαρίου, ο αιτητής αναζήτησε, για δεύτερη φορά, τον κ. Παπαευσταθίου, και πάλι χωρίς επιτυχία λόγω απουσίας εξαιτίας ασθένειας. Κατά την επικοινωνία αυτή, ο αιτητής έδωσε οδηγίες στη γραμματέα του κ. Παπαευσταθίου για την υποβολή έφεσης.

Στην ένορκη δήλωση αναφέρεται ότι ο αιτητής δεν είναι νομικός και δε γνώριζε ότι η προθεσμία για την υποβολή έφεσης περιοριζόταν μόσο σε έξι εβδομάδες. Από τη δήλωση αυτή συνάγεται ότι δεν είχε συμβουλευθεί το δικηγόρο του για τα χρονικά πλαίσια μέσα στα οποία μπορούσε να ασκηθεί η έφεση. Βέβαια, η άγνοια των δικονομικών κανόνων, όπως και του δικαίου, δε θεμελιώνει λόγο για παρέκκλιση από αυτούς. Το τεκμήριο για τη γνώση του δικαίου είναι συνυφασμένο με την ευνομία στην Πολιτεία.

Ενόψει των λόγων που την υποστηρίζουν, ο κ. Λαζάρου δεν αντέστη στην αίτηση, κρίνοντας ότι είναι δικαιολογημένη. Η συμφωνία των διαδίκων για την ύπαρξη των προϋποθέσεων για την παράταση του χρόνου, δε δεσμεύει το δικαστήριο, ούτε το απαλλάσσει από το καθήκον να διαπιστώσει αν συντρέχουν καλοί λόγοι για την παράταση του χρόνου. Η τήρηση των προθεσμιών για τη λήψη των προβλεπομένων από τους θεσμούς δικαστικών μέτρων, είναι κεφαλαιώδους σημασίας για την καλή απονομή της δικαιοσύνης. Η Δ.35, θ.2, που ορίζει το χρονικό πλαίσιο για την άσκηση έφεσης, ρητά προβλέπει το ενδεχόμενο παράτασης του καθοριζόμενου χρόνου. Ευχέρεια για παράταση των χρονικών προθεσμιών που προβλέπουν οι θεσμοί, παρέχεται και από τη Δ.57, θ.2.

Οι θεσμοί δεν καθορίζουν τα κριτήρια βάσει των οποίων ασκείται η διακριτική ευχέρεια του δικαστηρίου να παρατείνει τις θεσμικές προθεσμίες. Εξ αντικειμένου συναρτούνται με το σκοπό που αποβλέπουν να υπηρετήσουν, δηλαδή την κάμψη των προθεσμιών, όπου η χαλάρωση επιβάλλεται από τα συμφέροντα της δικαιοσύνης. Οι θεσμικές προθεσμίες σκοπούν στη διασφάλιση των εχέγγυων για την εύρυθμη και καλή απονομή της δικαιοσύνης. Η τήρησή τους αφορά όχι μόνο

τους διαδίκους αλλά και το δημόσιο. Τα συμφέροντα της δικαιοσύνης συναρτούνται και με τους δυο παράγοντες. Πότε τα συμφέροντα της δικαιοσύνης δικαιολογούν παρέκκλιση, δε μπορεί να προσδιοριστεί εκ των προτέρων. Στη *Niki Chr. Georghiou v. Republic* (1968) 1 C.L.R. 411, την οποία επικαλέσθηκε ο δικηγόρος του αιτητή, το Εφετείο σε ολομέλεια, έκρινε ότι η διακριτική ευχέρεια του δικαστηρίου για την παράταση του χρόνου, είναι απόλυτα ελεύθερη. Η άσκησή της συναρτάται με τα γεγονότα της συγκεκριμένης υπόθεσης. Αφετηρία για την κρίση τους αποτελεί η αρχή ότι η τήρηση των δικονομικών κανόνων είναι προς το δημόσιο συμφέρον. Το Εφετείο έκρινε ότι αμέλεια ή παράλειψη δικηγόρου, μπορεί ανάλογα με τη φύση και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες εκδηλώνεται, να αποτελέσει λόγο για την παράταση της προθεσμίας για την υποβολή έφεσης. Η *Georghiou* συγκρούεται εκ πρώτης όψεως με την *Branco Salvage Ltd. v. Republic* (1967) 3 C.L.R. 213. Ο λόγος (ratio) για την απόρριψη της αίτησης σ' εκείνη την υπόθεση, για την παράταση του χρόνου για την υποβολή έφεσης, είναι σύνθετος:-

(ι) Στον τομέα της αναθεωρητικής δικαιοδοσίας δικαιολογείται η παράταση της προθεσμίας για την υποβολή έφεσης μόνο όπου η καθυστέρηση οφείλεται σε ανώτερη βία. Διαπιστώνεται ότι σ' αυτό το πεδίο δικαιοδοσίας συντρέχουν ιδιαίτερα ισχυροί λόγοι για την τήρηση των προθεσμιών χάριν της βεβαιότητας στη διοικητική λειτουργία (Τριανταφυλλίδης, Δ. και Σταυρινίδης, Δ.).

(ιι) Δεν εδικαιολογείτο η άσκηση της διακριτικής ευχέρειας του Δικαστηρίου υπέρ του αιτητή βάσει των καθιερωμένων κριτηρίων για την παράταση του χρόνου για την υποβολή έφεσης από αποφάσεις αστικού δικαστηρίου. Συνεπώς, δεν ήταν αναγκαίο να εξεταστεί αν ισχύει αυστηρότερος κανόνας στον τομέα της αναθεωρητικής δικαιοδοσίας. (Ιωσηφίδης, Δ. και Χατζηαναστασίου, Δ.). Και,

(ιιι) η υποβολή αίτησης για την παράταση χρόνου πρέπει, κατά κανόνα, να υποβάλλεται πριν την εκπνοή

της προβλεπόμενης προθεσμίας (Βασιλειάδης, Π.).

- 5 Η διάσταση μεταξύ των δύο αποφάσεων επισημάνθηκε από τον Α. Λοΐζου, Δ., όπως ήταν τότε, στη *Cyprian Seaway Agencies v. Republic* (1981) 3 C.L.R. 271· υιοθετήθηκε η θέση ότι η Γεωργίου παρέχει έρεισμα για την παράταση του χρόνου, οποτεδήποτε η καθυστέρηση οφείλεται σε απροσεξία, αμέλεια, ή λάθος των νομικών συμβούλων του διαδίκου που επιδιώκει την παράταση.
- 10 Ανάλογη ήταν και η προσέγγιση του Στυλιανίδη, Δ., σε δυο μεταγενέστερες αποφάσεις, τις οποίες ανέφερε ο κ. Παπαευσταθίου - Προσφυγή Αρ. 230/84 - *I. & A. Φιλίππου ν. Δημοκρατίας* - που εκδόθηκε στις 14/10/89, και Προσφυγή Αρ. 146/84 - *Lavar Shipping Co. Ltd. ν. Δημοκρατίας* - που εκδόθηκε στις 9/5/90.

- 20 Αποδέχομαι, υπό το φώς της νομολογίας, ότι αμέλεια ή παράλειψη νομικού συμβούλου του αιτητή, μπορεί να αποτελέσει λόγο για την παράταση του χρόνου και στον τομέα της αναθεωρητικής δικαιοδοσίας. Κατά πόσο παρέχεται έρεισμα από τη φύση της και τα γεγονότα που τη στοιχειοθετούν (την παράλειψη ή αμέλεια).

- 25 Μετά από εξέταση των λόγων οι οποίοι έχουν προβληθεί υπό το πρίσμα των αρχών που διέπουν την άσκηση της διακριτικής μου ευχέρειας, κρίνω ότι δε δικαιολογείται η παράταση του χρόνου. Η αναζήτηση, εκ μέρους του αιτητή, των απόψεων των ελεγκτών του για την υποβολή έφεσης, δεν αποτελεί λόγο για την παράταση
- 30 του χρόνου. Το γεγονός αυτό αποτελεί εξωγενή παράγοντα ο οποίος δε στοιχειοθετεί λόγο για την παράταση του χρόνου, ούτε και η άγνοια των θεσμών εκ μέρους του αιτητή. Εύκολα θα μπορούσε να πληροφορηθεί για την προθεμία, αποτεινόμενος στους
- 35 δικηγόρους του. Δε διαπιστώνεται σφάλμα των δικηγόρων στη μη υποβολή έφεσης. Στην ένορκη ομολογία δεν αναφέρεται με βεβαιότητα ότι η γραμματέας του κ. Παπαευσταθίου είχε αναλάβει, εκ μέρους του γραφείου τους, να υποβάλει έφεση, και κατά πόσο
- 40 γνωστοποίησε την υποχρέωση που ανέλαβε στους δικηγόρους του γραφείου. Αποτελούσε ευθύνη του αιτητή να βεβαιωθεί ότι οι οδηγίες για την άσκηση έφεσης είχαν

περιέλθει σε γνώση των δικηγόρων του, και να μεριμνήσει για την έγκαιρη υποβολή της ή την αναζήτηση παράτασης πριν την εκπνοή της προθεσμίας.

Η αίτηση απορρίπτεται. 5